

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 8. juni 2026

Sag BS-57449/2023-OLR
(19. afdeling)

If Skadeforsikring, filial af If Skadeförsäkring AB (Publ)
(advokat Signe Paulin)

mod

Ankestyrelsen
(advokat Sanne H. Christensen)

Landsdommerne Kåre Mønsted, Mads Stokholm og Karen Grønbæk (kst.) har
deltaget i ankesagens afgørelse.

Sagen er anlagt ved Retten i Glostrup den 16. juni 2023. Ved kendelse af 20.
november 2023 er sagen henvist til behandling ved landsretten efter retspleje
lovens § 226, stk. 1.

Sagen angår en prøvelse af Ankestyrelsens afgørelse af 13. marts 2023, hvorved
erhvervsevnetabserstatningen for den arbejdsskade, Person 1 var udsat for den 20.
november 2015, i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 17 endeligt blev fastsat til
75 % med virkning fra den 1. maj 2021, hvor Person 1 ophørte i fleksjob og overgik
til seniorpension. Nærmere
vedrører sagen, om erhvervsevnetabserstatningen skal vurderes efter arbejds
skadesikringslovens § 17 eller § 17 a, idet Person 1 i perioden
fra den 15. februar 2018 til den 17. maj 2018 fik fastsat et midlertidigt erhverv
sevnetab på 75 % i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 17, og dernæst blev
visiteret til og ansat i et fleksjob, hvorfor erhvervsevnetabet i perioden fra den 18. maj
2018 til den 30. april 2021 midlertidigt blev vurderet til 35 %, henholds
vis 45 %, i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 17 a. Herunder er der spørgs

mål om anvendelse af bevisformodningsreglen i arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2.

Påstande

Appellanten, If Skadeforsikring, filial af If Skadeförsäkring AB (Publ), har nedlagt principal påstand om, at Ankestyrelsen skal anerkende, at tilskadekomnes erhvervsevnetab skal fastsættes endeligt til 35 %, subsidiært at der skal ske hjemvisning til Ankestyrelsen.

Indstævnte, Ankestyrelsen, har principalt nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært at der skal ske hjemvisning til Ankestyrelsen.

Sagsfremstilling

Det fremgår af sagen, at Person 1 den 20. november 2015 var udsat for en ulykke, idet hun under sit arbejde som landpostbud faldt og brækkede højre ankel og pådrog sig en svær forstuvning af venstre ankel.

Ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 10. maj 2017 blev ulykken anerkendt som en arbejdsskade. Samtidig blev det vurderet, at det varige mén var under 5 %.

Efter indhentelse af en ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 15. maj 2017 og en yderligere ortopædkirurgisk speciallægeerklæring modtaget den 27. februar 2018, traf Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 16. april 2018 afgørelse om at forhøje det varige mén til 8 %. Topdanmark Forsikring A/S påklagede denne afgørelse, idet det blev gjort gældende, at godtgørelsen var fastsat for lavt, da der ikke var taget højde for dobbeltsidighed. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring genvurderede herefter den 25. maj 2018 den tidligere afgørelse og traf afgørelse om at forhøje det varige mén til 10 %.

Sideløbende havde Person 1 været sygemeldt fra sit arbejde som postbud i perioden frem til marts 2016. Hun blev delvist raskmeldt i perioden april til juli 2016, hvorefter hun igen blev fuldtidssygemeldt. I starten af 2017 blev hun afskediget fra sit arbejde.

Person 1 var i årene 2016-2018 i virksomhedspraktik ved Planteskole, på Skole og ved Virksomhed A/S frem til, at Randers Kommune den 18. maj 2018 traf afgørelse om, at hun var berettiget til fleksjob.

Den 22. august 2018 traf Arbejdsmarkedets Erhvervssikring en midlertidig afgørelse om at fastsætte Person 1's tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden til 75 % i perioden fra den 15. februar til den 17. maj 2018, og at hendes tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden var 35 % fra den 18. maj 2018. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

”Begrundelse

Vi har truffet afgørelse om dit tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden.

Vedrørende periode med sygedagpenge:

Du har modtaget sygedagpenge, og vi ved ikke, hvordan din erhvervsmæssige situation ender med at blive. Vi har derfor truffet en midlertidig afgørelse om dit tab af erhvervsevne. Det betyder, at vi vil vurdere din ret til erstatning igen på et senere tidspunkt.

Vi har set på, hvilke funktionsbegrænsninger du har som følge af arbejds-skaden, og hvordan de påvirker dine muligheder for at tjene penge ved arbejde sammenlignet med, hvad du kunne tjene uden arbejdsskaden.

Vi har tidligere fastsat dit varige mén til 10 procent. Godtgørelsen for varigt mén blev tilkendt for gener i form af konstante smerter i din højre ankel, som forværres ved belastning. Du har besvær ved gang på trapper, og hvis du skal stå op i længere tid. Du kan gå i maksimalt en time i langsomt tempo, og du har besvær ved at komme ned i hug. Du har middelsvært nedsat bevægelighed i anklen. Du skal skånes for opgaver, hvor du skal belaste din højre ankel ved fysisk aktivitet.

Vi vurderer, at du på grund af dine gener ikke vil kunne vende tilbage til dit arbejde som postbud. Årsagen er, at jobbet indebærer mange funktioner, der vil være belastende for din højre ankel. Det er eksempelvis omdeling af post, som kræver fysisk aktivitet.

Du vil heller ikke kunne arbejde indenfor andre arbejdsområder til samme løn.

Du har nogle begrænsninger, når du skal finde et nyt job på det brede arbejdsmarked. Du har ingen uddannelse og vil være henvist til ufaglært arbejde. Mange af disse jobs er fysisk belastende, og det har du vanskeligt ved at klare med dine skånehensyn.

På trods af dine funktionsbegrænsninger har du ressourcer, der styrker dig på arbejdsmarkedet. Du har lang erhvervserfaring, og du er godt til at varetage håndgribelige opgaver, som ikke belaster din ankel.

Du har været igennem flere afklaringsforløb/praktikker. Du har både været afprøvet på en planteskole i 9 timer om ugen, men arbejdspladsen kunne ikke tilgodese dine skånebehov. Du har også været afprøvet som pædagog - medhjælper i en SFO 12,5 timer om ugen og med relevante skånehensyn. Du følte dig ikke godt tilpas i denne praktik, og forløbet blev derfor afsluttet. Du har senest været i praktik hos Virkksomhed A/S, hvor du kunne klare at arbejde cirka 10,5 timer ugentligt. Vi vurderer, at arbejdsprøvningen har været retvisende for dine muligheder for at arbejde med dine helbredsmæssige begrænsninger. Årsagen er, at du havde arbejdsopgaver af håndgribelig karakter, og der blev taget rimelig hensyn til dine skånebehov i form af afvekslende arbejdsstillinger og mulighed for at arbejde i nedsat tempo.

Vi vurderer, at du burde kunne arbejde inden for det ufaglærte område på cirka 10 timer om ugen på trods af dine funktionsbegrænsninger. Vi vurderer, at du aktuelt vil kunne tjene cirka 80.000 kroner.

Før skaden kunne du tjene 295.586 kroner årligt i 2016 niveau (...). Det svarer til 312.798,97 kroner årligt i 2018 niveau. Du arbejdede på deltid 33 timer om ugen, da du kom til skade. Det gjorde du, da du ønskede en ugentlig fridag. Du har oplyst, at du ikke havde planer om at arbejde på fuld tid senere, hvis skaden ikke var sket. Vi vurderer derfor, at timetallet var retvisende, og vi har derfor anvendt din faktiske indtjening.

Det betyder, at vi har fastsat dit tab af erhvervsevne som følge af arbejds skaden til 75 procent, indtil der foreligger en nærmere afklaring af din arbejdssevne.

Du har ret til erstatning fra 15. februar 2018. Vi har lagt vægt på, at du har været igennem et længere afklaringsforløb, hvoraf den seneste praktik, som har forløbet fra august 2017 til april 2018 har været retvisende for din erhvervsevne. Du er desuden blevet opereret i maj 2017, og du blev undersøgt af en speciallæge den 15. februar 2018. Der fremgår af speciallægeerklæringen, at din tilstand på dette tidspunkt betragtes som værende stationær, og der er tale om et ikke ubetydeligt tab af erhvervsevne.

Vi finder derfor, at der fra dette tidspunkt er påvist et tab af erhvervsevne svarende til 75 procent.

Vedrørende periode med ledighedsydelse:

Du modtager ledighedsydelse, fordi du er visiteret til et fleksjob. Vi skal derfor træffe en midlertidig afgørelse om dit tab af erhvervsevne. Det betyder, at vi vil vurdere din ret til erstatning igen på et senere tidspunkt.

Dit tab af erhvervsevne er fastsat ud fra forskellen mellem ledighedsydelsen, og hvad du kunne have tjent uden arbejdsskaden.

Før skaden kunne du tjene 295.586,12 kroner årligt (...). Det svarer til 312.798,97 kroner årligt i 2018-niveau. Du arbejdede på deltid 33 timer om ugen, da du kom til skade, men vi har anvendt din faktiske indtjening (begrundelse herfor ovenfor).

Din aktuelle indtjening er 2012.264 kroner årligt (...).

Du har dermed en lønnedgang på 111.534,97 kr. Det svarer til en lønnedgang på 35,7 procent.

Det betyder, at vi har fastsat dit tab af erhvervsevne som følge af arbejds skaden til 35 procent, mens du modtager ledighedsydelse.

Du har ret til erstatning fra den 18. maj 2018, hvor du overgik til ledighedsydelse. Vi finder, at der fra dette tidspunkt er påvist et tab af erhvervsevne svarende til 35 procent.”

Efter afgørelsen om fleksjob var Person 1 ledig og modtog ledighedsydelse i en periode frem til, at hun med virkning fra den 29. januar 2019 blev ansat i et fleksjob ved Rengøringsvirksomhed.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf den 29. juli 2019 en midlertidig afgørelse om at fastsætte Person 1's tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden til 25 %, hvorfor hendes udbetalinger af erstatning blev nedsat med virkning fra den næste udbetalingsdato. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

”Begrundelse

Vi traf senest afgørelse om dit tab af erhvervsevne den 22. august 2018. Du modtog ledighedsydelse. Dit tab af erhvervsevne blev fastsat ud fra forskellen mellem ledighedsydelsen og hvad du kunne have tjent på afgørelsens tidspunkt, hvis arbejdsskaden ikke var sket. Dit tab af erhvervsevne blev fastsat til 35 procent. Vi har skrevet til dig, at vi ville vurdere dit tab af erhvervsevne igen. Vi har nu truffet en ny afgørelse om dit tab af erhvervsevne.

Du er ved afgørelse af 28. januar 2019 bevilget fleksjob og er ansat i fleksjob hos Rengøringsvirksomhed. Dit fleksjob er bevilget for en 5-årig periode og er dermed midlertidigt. Vi skal derfor i henhold til arbejdsskadesikringsloven træffe en midlertidig afgørelse om dit tab af erhvervsevne. Det betyder, at vi vil vurdere din ret til erstatning igen på et senere tidspunkt.

Dit tab af erhvervsevne er fastsat ud fra forskellen mellem lønnen i fleksjob betalt plus det kommunale tilskud, og hvad du kunne have tjent uden arbejdsskaden.

Før skaden kunne du tjene cirka 296.000 kroner årligt (...). Det svarer til 320.369 kroner årligt i 2019-niveau.

Din aktuelle løn inklusiv det kommunale tilskud er 237.537 kroner årligt (...).

Du har dermed en lønnedgang på 82.832 kroner. Det svarer til en lønnedgang på 25,85 procent.

Det betyder, at vi har fastsat dit tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden til 25 procent, under din ansættelse i fleksjob.”

Af attesten LÆ285, udfyldt af Person 1's egen læge den 23. december 2020, fremgår bl.a., at Person 1 den 13. november 2020 var blevet opereret for en godartet hjernetumor. Varigheden af perioden med skånehensyn blev vurderet til at være 6-12 måneder, og det blev i erklæringen videre beskrevet, at Person 1 efter omstændighederne havde det godt, men at tidshorisonten for sygemeldingen ikke aktuelt kunne udspecificeres.

Randers Kommune traf den 19. januar 2021 afgørelse om, at Person 1 var berettiget til seniorpension pr. 1. maj 2021. Som bilag til afgørelsen var vedlagt en begrundelse, hvoraf fremgår bl.a.:

”Begrundelse

Det fremgår af lov om social pension § 26a, stk. 1, at seniorpension kan tilken des personer, som har højst 6 år til folkepensionsalderen. Ligeledes fremgår det af lov om social pension § 26a, stk. 2, at det er en betingelse for at få tilkendt seniorpension efter stk. 1, at

1. Personen har haft en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet med sammenlagt mindst 20-25 års beskæftigelse og
2. Personens arbejdsevne er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job.

Yderligere fremgår det af lov om social pension § 26 c, stk. 1 at grundlaget for en afgørelse om tilkendelse af seniorpension skal bestå af følgende:

1. Dokumentation for personens langvarige tilknytning til arbejdsmarkedet.
2. Beskrivelse af de arbejdsfunktioner, personen har udført i det seneste job.
3. Dokumentation for personens ressourcer og udfordringer i det seneste job.
4. Den faglige forklaring på, hvorfor personens arbejdsevne anses for varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til det seneste job.

Du arbejdede som syerske fra 1982-1997. I 1998 blev du ansat som postbud ved Virksomhed. Du blev afskediget i starten af 2017 grundet et længerevarende sygdomsforløb.

Du var herefter i en del virksomhedspraktikker, for at få afklaret din arbejdsevne. Dette resulterede i, at du blev visiteret til fleksjob den 18.05.2018. Du blev ansat i et fleksjob som rengøringsassistent den 21.01.2019.

Dine ATP-oplysninger viser, at du har en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet på 32,47 år. Det vurderes dokumenteret ved ATP oversigt, at du opfylder kravet om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Du blev ansat i et fleksjob som rengøringsassistent den 21.01.2019. Du gør rent i en mindre virksomhed, hvor du skal aftørre overflader på kontor, i tekøkken/frokoststue samt gøre toiletter rene. Derudover skal du støvsuge og vaske gulv. Du blev oprindeligt ansat til at gøre rent to gange om ugen, tirsdag og fredag, i 1 time og 15 min. I oktober 2019 blev den ene dag sløjfet af økonomiske hensyn. Du er pt. sygemeldt fra dit arbejde, da du den 13.11.2020 blev opereret for en godartet hjernetumor.

Kendte skånehensyn er: Nedsat tid. Varierende stillinger. Pauser efter behov. Mulighed for at arbejde i nedsat tempo.

I opfølgningen på dit arbejde fra den 30.11.2020 fremgår det, at du syntes livet er hårdt. Dit helbred bliver hele tiden værre, og du kan ikke længere se dig selv på arbejdsmarkedet. Du har svært ved at holde til dit arbejde, og da dine arbejdsopgaver svarer til opgaver i en almindelig husholdning, vurderer fasthol

delseskonsulent Person 2 at der ikke er andre muligheder for dig på arbejdsmarkedet.

Du har været sygemeldt fra dit arbejde siden den 13.11.2020 grundet en operation for en godartet hjernetumor. Du går pt. til genoptræning, og det vurderes, at sygemeldingen vil vare mellem 6-12 måneder.

Du blev visiteret til fleksjob grundet gener efter et kompliceret ankelbrud i 2015. I LÆ 265 fra den 27.02.2018 fremgår det, at du er blevet opereret to gange i din ankel, og efterfølgende har gået til genoptræning. Det har ikke haft den ønskede virkning, og du oplever fortsat smerter fra din ankel, og du kan bl.a. ikke stå op i længere tid af gangen, du har svært ved at på trapper og det gør ondt hvis du kører bil for længe. Det fremgår yderligere, at du er blevet tilset af en speciallæge, der vurderer, at din tilstand er stationær og der er ikke udsigt til bedring.

I LÆ 285 fra den 23.12.2020 fremgår det, at du er blevet opereret for en godartet hjernetumor den 13.11.2020, og du går pt. til genoptræning. Det er ikke muligt at sige noget om længden på sygemeldingen, det kan vare fra 6-12 måneder.

Du oplyser i en samtale med sagsbehandler den 02.11.2020, at du har 6 børnebørn. Du kan dog ikke længere holde til at passe dem. Du oplyser ydermere, at din mand og dig handler ind sammen, mens at det mest er dig der laver mad og gør rent. Din mand hjælper dig, når du har brug for det.

Da du blev tilkendt fleksjob blev det vurderet, at du havde en arbejdsevne på mellem 8-10 timer. Du har dog oplevet en væsentlig forværring af dit helbredsiden tilkendelsen, og det har ikke været muligt for dig, at finde et arbejde på mellem 8-10 timer, som du har kunnet holde til.

Det vurderes således dokumenteret, at arbejdsevnen er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job.

På baggrund af ovenstående, er det Randers Kommunes vurdering, at du har haft en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet med fuldtidsbeskæftigelse i en periode, der sammenlagt svarer til mindst 20-25 år, samt at du opfylder betingelsen for varigt nedsat arbejdsevne til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job, og at du dermed opfylder betingelserne for seniorpension, jf. lov om social pension §§ 26a og 26c, stk. 1."

Af konklusion i udskrivningsepikrise af 4. februar 2021 fra Genoptræningscenter Randers til Person 1's egen læge fremgår følgende:

"Person 1 har genvundet sit vante funktionsniveau både i og udenfor hjemmet. Person 1 har for nogle år tilbage haft et kompliceret ankelbrud og efter dette har hun følt sig usikker på skiftende underlag og skulle have en hånd på gåture hvor det går ned ad bakke. Person 1 er nu igen begyndt at gå ture udenfor og er på samme niveau som før operation."

Af brev af 20. maj 2021 fra Aarhus Universitetshospital, Hjerne- og Rygkirurgisk Klinik, til Person 1's egen læge fremgår, at der forelå svar fra en kontrol MR-scanning, hvoraf der sås nydelige forhold uden resttumor eller recidivtumor. Der blev bestilt kontrol MR-scanning til to år efter.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf den 30. september 2021 en endelig afgørelse om at fastsætte Person 1's tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden til 75 %. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

”Begrundelse

Vi traf senest afgørelse om dit tab af erhvervsevne den 29. juli 2019.

Du var ansat i et fleksjob hos Rengøringsvirksomhed, og dit tab af erhvervsevne blev fastsat ud fra forskellen mellem lønnen i fleksjobbet og det kommunale tilskud, og hvad du kunne have tjent på afgørelsens tidspunkt, hvis arbejdsulykken ikke var sket. Dit tab af erhvervsevne blev fastsat til 25 procent.

Vi skrev, at vi ville vurdere dit tab af erhvervsevne igen. Vi har derfor nu truffet en ny afgørelse om dit tab af erhvervsevne.

Efter vores sidste afgørelse har du været i fortsat arbejde i samme fleksjob. Du blev opereret i november 2020 for godartet hjernetumor. Det fremgår af LÆ125 af 10. november 2020, at øvrige helbredsmæssige forhold alle har en god prognose.

Du er i januar 2021 blevet tilkendt seniorpension fra den 1. maj 2021. Da du er tilkendt seniorpension er din erhvervsmæssige situation afklaret. Vi har derfor truffet en endelig afgørelse om dit tab af erhvervsevne.

Vi har set på, hvilke funktionsbegrænsninger du har som følge af arbejdsulykken, og hvordan de påvirker dine muligheder for at tjene penge ved arbejde sammenlignet med, hvad du kunne tjene uden arbejdsulykken.

Vi har tidligere fastsat dit varige mén til 10 procent. Godtgørelsen for varigt mén blev tilkendt for gener i form af middelsvære konstante smerter i højre ankel, som forværres ved belastning/fysisk aktivitet. Du har besvær med at gå på trapper og sidde på hug, og du kan ikke stå op i længere tid. Du har nedsat gangdistance samt middelsvært nedsat bevægelighed i højre ankel og bagfod.

Dine gener medfører, at du skal skånes for arbejdsopgaver, som indebærer fysisk aktivitet, megen gang og ståen samt generel belastning af højre ankel.

I indstillingen til seniorpension har kommunen lagt vægt på, at du som følge af ankelskaden var visiteret til et fleksjob 8-10 timer om ugen. Du har arbejdet i fleksjob i lavere timetal end dette. Det fremgår af oplysningerne fra kommunen, at det skyldtes et økonomisk forhold hos arbejdsgiver, samt at du blev tilskyndet at søge yderligere timer. Du formåede imidlertid ikke at finde flere timer, førend du skulle opereres for hjernetumor og efterfølgende blev tilkendt seniorpension. Kommunen lagde også vægt på, at du har skå

nebehov i form af nedsat tid, varierende stillinger, pauser efter behov og mulighed for at arbejde i nedsat tempo. Vi bemærker, at det var de samme skånebehov, som lå til grund for din tilkendelse af fleksjob, da du kun havde gener fra anklen (før hjernetumor). Du har også oplyst, at du har oplevet en forværring af dit helbred. Efter operationen skulle du genoptræne i 6-12 måneder. Du blev tilkendt seniorpension, da du havde en arbejdsevne på mindre end 15 timer om ugen.

Vi vurderer ligesom kommunen og ved vores afgørelse af 22. august 2018, at du via praktikker har haft en arbejdsevne på omkring 10 timer om ugen som følge af skaden. Du var også visiteret til fleksjob omkring 10 timer om ugen. En arbejdsevne i dette omfang har i sig selv berettiget til seniorpension, da kommunen lagde vægt på, at du havde en arbejdsevne på mindre end 15 timer om ugen.

Vi vurderer derfor, at såfremt muligheden for seniorpension ikke forelå, ville du som følge af arbejdsulykken kunne arbejde omkring 8-10 timer om ugen i en stilling, der tilgodeser dine ovenfor angivne skånebehov. Vi vurderer, at du ville kunne have tjent omkring 80.000 kroner i en sådan stilling.

Før skaden kunne du tjene 295.586 kroner årligt i 2015-niveau (se beregning i vores afgørelse af 22. august 2018). Det svarer til 334.760,05 kroner årligt i 2021-niveau.

Det betyder, at vi har fastsat dit tab af erhvervsevne som følge af arbejdsulykken til 75 procent fra den 1. maj 2021, hvor du overgik til seniorpension. Du var på dette tidspunkt ikke længere omfattet af fleksjobreglerne, og dit erhvervsevnetab skal derfor vurderes ud fra en skønsmæssig vurdering (som ovenfor er gjort) i stedet for en lønnedgangsberegning. Vi vurderer derfor, at der fra dette tidspunkt er påvist et tab af erhvervsevne svarende til 75 procent.

Vi er opmærksomme på, at du har oplevet en forværring af helbredet. Du har i november 2020 været opereret for hjernetumor. Der fremgår af oplysningerne fra kommunen, at det gik fint med genoptræningen, og at du hurtigt blev træt i løbet af dagen. Der blev forventet behov for genoptræning i 6-12 måneder, men der var ellers gode prognoser.

Vi vurderer, at der ikke er grundlag for at foretage et fratræk i erstatningen for tab af erhvervsevne på baggrund af disse gener. Vi har lagt afgørende vægt på, at du tidligere har kunne arbejde omkring 10 timer om ugen, før disse nye gener indtrådte. Vi har vurderet dit tab af erhvervsevne ud fra, at du med arbejdsulykkens følger alene burde kunne arbejde omkring 10 timer om ugen.

Vi bemærker desuden at vi partshørte den 31. maj 2021. Vi beklager den lange ventetid. Da der ikke er lagt vægt på nye oplysninger efter partshøringen, er der ikke foretaget ny, selvstændig partshøring, da parterne er bekendt med de oplysninger, som er lagt til grund for afgørelsen qua partshøringen af 31. maj 2021”

Topdanmark Forsikring A/S påklagede den 14. oktober 2021 denne afgørelse til Ankestyrelsen.

Ved afgørelse af 20. juni 2022 genoptog Arbejdsmarkedets Erhvervssikring de tidligere afgørelser om tab af erhvervsevne, idet man havde konstateret en fejl, som indebar, at Person 1 havde ret til yderligere erstatning for perioderne 15. februar 2018 til 17. maj 2018 og 1. september 2019 til 30. april 2021.

Parterne har under hovedforhandlingen erklæret, at der ikke er uenighed om beregningen af den procentvise nedsættelse af Person 1's erhvervsevne for de enkelte perioder, der fremgår af denne afgørelse.

Ankestyrelsen traf den 13. marts 2023 afgørelse i sagen. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

”Afgørelse

TOPDANMARK FORSIKRING A/S har klaget over Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring afgjorde sagen den 20. juli 2022.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ret til 75 procent i erstatning for tab af erhvervsevne med virkning fra 1. maj 2021. Afgørelsen er endelig.

Det betyder, at vi stadfæster Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

...

Begrundelsen for afgørelsen om erstatning for tab af erhvervsevne

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du som følge af arbejdsskaden har et tab af erhvervsevne på 75 procent.

Du er tilkendt seniorpension og er skønsmæssigt påvist et erhvervsevnetab på 75 procent som følge af arbejdsskaden.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du har pådraget dig en arbejdsskade med gener fra primært højre ankel. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderede ved afgørelse af 25. maj 2018, at dit varige mén er 10 procent.

Efter arbejdsskaden har du kun været i ordinært arbejde i nogle få måneder i 2016, hvor du genoptog dit arbejde ved Virksomhed. Du måtte dog opgive dette, og du har ikke siden været i ordinært arbejde.

Du var sygemeldt i en længere periode frem til 17. maj 2018, hvor du blev tilkendt fleksjob og modtog ledighedsydelse. Arbejdsmarkedets Erhvervs - sikring har vurderet, at du i perioden på sygedagpenge havde et midlertidigt erhvervsevnetab på 75 procent. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har i den forbindelse bl.a. anført:

”Du har været igennem flere afklaringsforløb/praktikker. Du har været af prøvet på en planteskole i 9 timer om ugen, men arbejdspladserne kunne ikke tilgodese dine skånebehov. Du har også været afprøvet som pædagog medhjælper i en SFO 12,5 timer om ugen og med relevante skånehensyn. Du følte dig ikke godt tilpas i denne praktik, og forløbet blev derfor afsluttet. Du har endvidere været i praktik hos Virksomhed A/S, hvor du kunne klare at arbejde cirka 10,5 timer ugentligt.”

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderede på den baggrund, at du med arbejdsskadens følger kunne arbejde ca. 10 timer om ugen med ufaglært arbejde, hvilket ville medføre en lønnedgang på ca. 75 procent. Hverken du eller Topdanmark har klaget over denne vurdering.

Kommunen har fandt dig berettiget til fleksjob med virkning fra 18. maj 2018. Den 29. januar 2019 blev du ansat i et konkret fleksjob ved Rengøringsvirksomhed. Du skulle gøre rent på virksomhedens kontorer. Jobcenteret vurderede, at du kunne arbejde 3½ timer om ugen, svarende til en effektiv arbejdstid på 2½ timer om ugen. Du gjorde rent 1 time og 15 minutter tirsdag og torsdag. I oktober 2019 blev den ene dag sløjftet af økonomiske hensyn. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fastsatte herefter dit erhvervsevnetab til 35 procent, beregnet efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a.

Du ansøgte om seniorpension den 28. oktober 2020.

Du blev sygemeldt fra dit fleksjob i forbindelse med at du den 13. november 2020 blev opereret for en godartet hjernesvulst. Den 30. november 2020 udtalte du til kommunen, at du syntes livet var hårdt. Dit helbred blev hele tiden værre. Du havde svært ved at holde til dit arbejde, og du kunne ikke længere se dig selv på arbejdsmarkedet.

Randers Kommune tilkendte dig seniorpension med virkning fra den 1. maj 2021. I overensstemmelse med reglerne for seniorpension har du ikke været i yderligere afklaring/praktik/arbejdsprøvning. Kommunen henviser til, at da du blev tilkendt fleksjob blev det vurderet, at du havde en arbejdssevne på 8-10 timer. Du er siden blevet dårligere. Kommunen vurderer derfor, at kravet om at du højest skal have en arbejdssevne på 15 timer om ugen er opfyldt.

Det fremgår således af disse oplysninger, at det ikke direkte var arbejdsskadens følger, der var årsag til dit ophør i fleksjob og overgang til seniorpension. Det er dog ikke – som anført af Topdanmark i deres klage – muligt, at give afslag på yderligere erstatning for tab af erhvervsevne, ud over de 35 procent, du fik i perioden i fleksjob. Det skyldes, at du ikke længere er i

fleksjob. Erhvervsevnetabet kan af den grund ikke længere fastsættes/beregnes efter § 17 a, men skal vurderes skønmæssigt efter reglerne i § 17, stk. 1 og 2. Det er af den grund ikke muligt at anvende Ankestyrelsens princip meddelelse 5-19 i den foreliggende situation.

Vi er enige med Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i, at der allerede inden den forværring af din helbredstilstand, der skete i 2020, var dokumenteret en nedsat erhvervsevne/arbejdsevne i en grad, så du allerede i 2018 opfyldte denne del af betingelserne for at tilkende seniorpension. Vi henviser til ovenstående beskrivelse af dine praktikker, og kommunens vurdering i forbindelse med tilkendelse af fleksjob.

På den baggrund er vi også enige med Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i, at du efter overgangen til seniorpension har det samme erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaden, som du havde forud for tilkendelsen af fleksjob. Det er derfor heller ikke grundlag for et fradrag på grund af den efterfølgende forværring af din helbredstilstand.

Oplysningerne fremgår særligt af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 15. februar 2018 fra Person 3, kommunale akter fra Randers Kommune og Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 20. juni 2022.

Om reglerne

Erstatning for tab af erhvervsevne kompenserer for, at arbejdsskaden har forringet tilskadekomnes evne til at tjene penge ved arbejde. Tilskadekomne har bevisbyrden for, at erhvervsevnen er forringet med mindst 15 procent.

Vi foretager en konkret vurdering ud fra, hvad vi med rimelighed kan forlange af tilskadekomne ud fra evner, uddannelse, alder samt muligheder for erhvervsmæssig omskoling og optræning, hvis muligheden for førtidspension ikke forelå. Der er altid tale om en konkret vurdering og vægtning. Indtægten fra førtidspensionen indgår ikke i vurderingen.

...

Bemærkninger til klagen

Topdanmark har i klagen af 15. august 2022 primært henvist til deres tidligere klage af 14. oktober 2021. Topdanmark har anført, at de kun klager over afgørelsen vedrørende endeligt erhvervsevnetab på 75 procent. De er enige i afgørelserne vedrørende de tidligere perioder. I klagen af 14. oktober 2021 har Topdanmark bl.a. henvist til de kommunale akter, hvorefter du har oplevet en væsentlig forværring af din helbredstilstand det seneste år. Du har oplyst, at livet er hårdt, og at dit helbred hele tiden bliver værre. Du har siden 13. november 2020 været sygemeldt på grund af en operation for en godartet hjernetumor. Topdanmark er derfor ikke enige i, at du har et erhvervsevnetab på 75 procent efter overgangen til seniorpension. Hvis du ikke havde fået en forværring af dine gener og var blevet opereret for en hjernetumor, ville du med stor sandsynlighed have fortsat i dit fleksjob. Et ankelmén på 10 procent giver også sjældent anledning til et erhvervsevnetab på 75 procent. Navnlig set i forhold til årslønnen på 296.000 kr.

Vi bemærker, at oplysningerne er indgået i behandlingen af din sag, men at de ikke kan føre til et ændret resultat. Vi henviser til begrundelsen for afgørelsen, hvor vi har inddraget Topdanmarks argumenter.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen ud fra:

- Oplysninger, vi har fået fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.
- Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 20. juni 2022.
- Klagen til Ankestyrelsen.
- Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings genvurdering af 24. august 2022.

Ankestyrelsen har ikke modtaget yderligere oplysninger efter genvurderingen.”

Det er denne afgørelse, der er til prøvelse under sagen.

Pr. 1. juli 2025 fusionerede If Skadeforsikring, filial af If Skadeförsäkring AB (Publ) og Topdanmark Forsikring A/S med If Skadeforsikring, filial af If Skadeförsäkring AB (Publ) som det fortsættende selskab.

Forklaringer

Der er ikke afgivet forklaringer under sagen.

Retsgrundlaget

Af den dagældende arbejdsskadesikringslov, jf. lovbekendtgørelse nr. 278 af 14. marts 2013, fremgår følgende bl.a.:

”§ 12. Erstatning og godtgørelse efter §§ 15-18 fastsættes på grundlag af arbejdsskadens følger. Erstatning og godtgørelse kan nedsættes eller efter omstændighederne bortfalde, hvis tilskadekomnes aktuelle lægelige eller sociale situation ikke udelukkende kan henføres til arbejdsskaden.

Stk. 2. Et påvist tab af erhvervsevne, et varigt mén eller en persons død anses for at være en følge af arbejdsskaden, medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod, eller andet er fastsat i denne lov.

...

§ 17. Har arbejdsskaden nedsat tilskadekomnes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde, har den pågældende ret til erstatning for tab af erhvervsevne. Der ydes ikke erstatning, hvis tabet af erhvervsevne er mindre end 15 pct.

Stk. 2. Ved bedømmelsen af tabet af erhvervsevne tages hensyn til tilskade - komnes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og optræning.

Stk. 3. Hvis den erhvervsmæssige situation ikke er afklaret, kan Arbejds - markedets Erhvervssikring træffe en midlertidig afgørelse om erstatning for erhvervsevnetab.

...

§ 17 a. Tabet af erhvervsevne for personer, der efter en arbejdsskade er visiteret til fleksjob eller er i fleksjob, fastsættes på grundlag af forskellen mellem indtjeningen før arbejdsskaden og ledighedsydelsen eller indtjeningen i fleksjobbet.

Stk. 2. Indtjeningen før arbejdsskaden udgør det beløb, som tilskadekomne kunne have tjent på afgørelsestidspunktet, hvis arbejdsskaden ikke var indtrådt.

Stk. 3. Indtjeningen i fleksjobbet, jf. stk. 1, udgør summen af lønnen fra arbejdsgiveren og tilskuddet fra kommunen.

Stk. 4. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring træffer midlertidig afgørelse efter stk. 1, når tilskadekomne modtager ledighedsydelse, eller når der ikke er bevilget permanent fleksjob. For personer, der er i fleksjob, kan Arbejdsmarkedets Erhvervssikring uanset 1. pkt. efter anmodning fra tilskadekomne træffe endelig afgørelse efter stk. 1, når Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderer, at de erhvervsmæssige forhold er tilstrækkeligt afklarede.”

Af forarbejderne til arbejdsskadesikringslovens § 17 a (lovforslag nr. 73 af 16. november 2005), fremgår følgende bl.a.:

”Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

...

Samspillet mellem reglerne om erstatning for tab af erhvervsevne og fleksjob

Højesteret har den 22. december 2003 afsagt dom, hvorefter erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven til personer, der efter en arbejdsskade er i fleksjob, skal fastsættes uafhængigt af den løn, som tilskadekomne modtager i fleksjobbet. Der henvises til Ugeskrift for Retsvæsen 2004, side 867.

Det følger af Højesterets dom, at tilskadekomnes indtjening i fleksjobbet ikke kan lægges til grund ved vurderingen af tabet af erhvervsevne. I stedet skal tabet fastsættes skønsmæssigt, som om muligheden for et fleksjob ikke forelå.

Det indebærer, at tilskadekomne både kan modtage løn fra fleksjobbet og erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven. Den tilskadekomne modtager løn i sit fleksjob og modtager samtidig erstatning for tab af erhvervsevne. Tilskadekomne opnår herved i mange situationer en indtjening, der ligger over indtjeningen før arbejdsskaden. Tilskadekomne opnår således kompensation ud over 100 pct. af hidtidig indtjening.

Dette lovforslag begrænser kompensation ud over 100 pct.

...

3. Lovforslagets hovedpunkt

Samspillet mellem reglerne om erstatning for tab af erhvervsevne og fleksjob

Det foreslås at indføre en særlig regel om fastsættelse af erstatning for tab af erhvervsevne til personer, der efter en arbejdsskade er visiteret til fleksjob eller i fleksjob.

Reglen fraviger fastsættelse af erstatning for tab af erhvervsevne som fortolket ved Højesterets dom af 22. december 2003.

Reglen genindfører tidligere administrativ praksis, hvorefter tabet af erhvervsevne til disse personer fastsættes på grundlag af forskellen på lønnen før arbejdsskaden og lønnen i fleksjobbet.

Det bemærkes i denne forbindelse, at lønnen i fleksjobbet udgør normal overenskomstmæssig løn.

Grundprincippet er at sidestille personer i fleksjob med personer i ikke støttet erhverv, for så vidt angår erstatning for tab af erhvervsevne.

Der er ikke retssikkerhedsmæssige problemer ved denne ændring, idet tilskadekomne bevarer sin ret til at få sagen genoptaget, hvis det efterfølgende viser sig, at pågældende ikke kan bevare fleksjobbet, men eventuelt må overgå til førtidspension.

Det forudsættes, at praksis med hensyn til at træffe endelige afgørelser, når tilskadekomne har fået et fleksjob, opretholdes, idet det dog bemærkes, at der vil blive truffet midlertidig afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne, når tilskadekomne er visiteret til et fleksjob og modtager ledighedsydelse. Det skyldes, at indtjeningen i fleksjobbet ikke kendes på dette tidspunkt.

I forbindelse med midlertidig afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne fastsætter Arbejdsskadestyrelsen revision i sagen med henblik på en eventuel ændring af afgørelsen.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget er en konsekvens af forslaget i nr. 2. Ved forslaget opretholdes de gældende regler for erstatning for tab af erhvervsevne, og det præciseres, at der gælder en særlig regel for personer visiteret til eller i fleksjob, der ind sættes som § 17 a.

Til nr. 2

Det foreslås at indføre en særlig regel for erstatning for tab af erhvervsevne til personer, der efter en arbejdsskade er visiteret til fleksjob eller i fleksjob. Det foreslås, at erstatningen i disse sager fastsættes på grundlag af forskel len mellem lønnen før arbejdsskaden og lønnen i fleksjobbet.

Tabet gradueres mellem 0 pct. og 100 pct. efter hidtidig praksis.

Det indebærer, at tabet normalt skal udgøre mindst 15 pct. for at berettige til erstatning, og at tabet gradueres i spring på 5 procentpoint.

Ved forslaget genindføres Arbejdsskadestyrelsens og Ankestyrelsens praksis før højesteretsdommen af 22. december 2003. Der henvises til Ugeskrift for Retsvæsen 2004, side 867.

Den erhvervsmæssige situation anses ifølge praksis for afklaret, når tilskadekomne er visiteret til fleksjob. Der henvises til Ankestyrelsens principafgørelser i SM U-10-04 og 11-04. Da tilskadekomne imidlertid modtager ledighedsydelse i perioden, inden pågældende opnår et egentligt fleksjob, og da ledighedsydelsen er lavere end indtægten i fleksjob, er der behov for at tilkende en midlertidig løbende erstatning, indtil pågældende kommer i egentligt fleksjob, hvorefter den midlertidige erstatning vil blive afløst af en endelig erstatning fastsat på baggrund af indtjeningen i fleksjobbet. Det foreslås, at den midlertidige løbende erstatning ikke skal kunne kapitaliseres. Der henvises til forslagets § 1, nr. 8.

Forslaget ændrer ikke ved tilskadekomnes muligheder for at få genoptaget sagen, hvis pågældende for eksempel ikke kan bevare fleksjobbet, men må overgå til førtidspension.

Efter loven skal Arbejdsskadestyrelsen træffe afgørelsen inden for 1 år efter, at arbejdsskaden er anmeldt til Arbejdsskadestyrelsen.

Tilskadekomne kan på dette tidspunkt, især ved erhvervssygdomme, have været ude af erhverv i en kortere eller længere årrække.

For at sikre, at tilskadekomnes erstatning ikke forringes som følge af denne sagsbehandlingstid, fastsættes i stk. 2, at indtjeningen før arbejdsskaden udgør det beløb, som tilskadekomne kunne have tjent på afgørelsestidspunktet, hvis arbejdsskaden ikke var indtrådt.”

Anbringender

If Skadeforsikring, filial af If Skadeförsäkring AB (Publ) har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokument af 31. marts 2026,

hvoraf følgende fremgår bl.a. (henvisninger til ekstrakten og bilagsnumre er udeladt):

”Sagens tvist

Denne sag drejer sig om fastsættelse af Person 1's (i det følgende tilskadekomne) erhvervsevnetab efter reglerne i arbejdsskadesikringsloven (ASL).

Tilskadekomne var den 20. november 2015 udsat for en arbejdsskade, hvor hun kom til skade med begge ankler.

Tilskadekomne blev sygemeldt, og mens hun var sygemeldt, blev erhvervsevnetabet fastsat skønsmæssigt efter ASL § 17. Efter visitation til fleksjob, blev erhvervsevnetabet fastsat i overensstemmelse med ASL § 17a. Tilskadekomnes helbredsmæssige tilstand forværredes grundet en godartet hjernesvulst, og hun overgik siden til seniorpension. Herefter fastsatte arbejdsskademyndighederne igen hendes erhvervsevnetab skønsmæssigt efter reglerne i ASL § 17.

Landsretten skal i denne sag tage stilling til, hvordan erhvervsevnetabet skal fastsættes, når tilskadekomne er visiteret til og har været ansat i fleksjob, men ikke længere kan arbejde i fleksjob på grund af forhold, der med overvejende sandsynlighed ikke har sammenhæng med arbejdsskaden.

Spørgsmålet i den konkrete sag er, om tilskadekomnes endelige erhvervsevnetab skal fastsættes til 35 %, fordi tilskadekomne ville være fortsat i fleksjob, hvis de konkurrerende forhold ikke var tilstødt, eller om hendes erhvervsevnetab skal fastsættes skønsmæssigt til 75 %, fordi tilskadekomne ikke længere er i fleksjob efter overgangen til seniorpension.

If Skadeforsikring enig med Ankestyrelsen i, at tilskadekomnes erhvervsevnetab udgjorde 35 %, da hun var fleksjob, og erhvervsevnetabet blev fastsat i medfør af ASL § 17a. Sagsøger er ligeledes enig med myndighederne i, at tilskadekomnes erhvervsevnetab kan fastsættes skønsmæssigt til 75 % i medfør af § 17, hvis der ses bort fra muligheden for fleksjob.

Sagsøger har af hensyn til og efter aftale med tilskadekomne udbetalt endelig erstatning for erhvervsevnetab på 35 %. Erstatningen er udbetalt som et kapitalbeløb.

...

Anbringender

Til støtte for den nedlagte principale påstand gøres det gældende, at Ankestyrelsen burde have foretaget en kausalitetsvurdering efter ASL § 12, stk. 2, og at det ved vurderingen af det endelige erhvervsevnetab skulle være til lagt afgørende betydning, at tilskadekomne ville være fortsat med at være ansat i fleksjob, hvis ikke det var for de konkurrerende helbredsmæssige gener. Ankestyrelsens juridiske vurdering af erhvervsevnetabet er således ikke korrekt.

Det bestrides, som anført af Ankestyrelsen, at det er If Skadeforsikring, der skal bevise, at tilskadekomne ville have opfyldt betingelserne for at overgå til seniorpension, selvom arbejdsskaden ikke var sket.

Det gøres gældende, at det som If Skadeforsikring skal sandsynliggøre med tilstrækkelig sandsynlighed, er, at tilskadekomne kunne have fortsat i fleksjob med arbejdsskadens følger, hvis de konkurrerende helbredsmæssige forhold ikke var indtrådt.

Der kan og skal ikke ses bort fra, at muligheden for fleksjob forelå, før forværringen indtrådte. Det er uden betydning, om tilskadekomnes erhvervsevne i fleksjobbet var beskeden, idet faktum er, at tilskadekomne før forværringen i 2020 var i stand til at varetage et fleksjob med en indkomstnedgang svarende til et beregnet erhvervsevnetab på 35 %.

Det gøres gældende, at det ligeledes er uden betydning om tilskadekomne allerede før visitationen til fleksjob opfyldte betingelserne for at overgå til seniorpension, alene på grund af arbejdsskadens følger, idet skadelidte de facto blev visiteret til og ansat i fleksjob.

Arbejdsskaden havde forud for fleksjobtilkendelsen (og længe før forværringen) manifesteret sig i et midlertidigt erhvervsevnetab på 75 %, men efter overgangen til fleksjob var dette tab nedsat til 35 % på grund af beregningsreglen efter ASL § 17a. Hvis tilskadekomne var fortsat i fleksjobbet, ville der være blevet tale om et endeligt (varigt) erhvervsevnetab på 35 %.

Det gøres gældende, at det på baggrund af sagens akter er bevist at tilskadekomne ville eller burde kunne være fortsat i sit fleksjob, hvis der ikke var tilkommet konkurrerende helbredsmæssige gener.

Årsagen til, at tilskadekomne overgik fra fleksjob til seniorpension, var en forværring af hendes helbredsmæssige forhold særligt relateret til den konstaterede hjernetumor, der ikke har sammenhæng med arbejdsskaden. Der foreligger ingen oplysninger om, at følgerne efter arbejdsskaden i anklerne var blevet forværret.

Den kommunale afklaring og tilkendelsen af fleksjob har tydeligt vist, at tilskadekomne kunne klare at varetage et fleksjob, og tilskadekomne var ansat i fleksjobbet fra starten af januar 2019 og indtil hun måtte sygemeldes i november 2020 på grund af hjernetumoren. Ændringen af timetallet i fleksjobbet i slutningen af 2019 var ikke begrundet med, at tilskadekomne ikke kunne klare jobbet på grund af arbejdsskadens følger, men var udelukkende relateret til, at arbejdsgiver ikke kunne tilbyde flere timer og at det var svært at finde anden beskæftigelse.

Inden tilskadekomnes helbredstilstand forværredes, fremgår det af de kommunale akter, at det var vigtigt for tilskadekomne at bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er således mest sandsynligt, at hun ville have ønsket at forblive på arbejdsmarkedet, hvis ikke hendes helbred var forværret i løbet af 2020. Det forhold, at tilskadekomnes arbejdssevne også i 2018 var nedsat i en sådan grad, at hun allerede på det tidspunkt opfyldte betingelserne for se

niorpension, ændrer ikke herved.

Det skal desuden fremhæves, at Ankestyrelsen i sin afgørelse af 13. marts 2023 har angivet:

“Det fremgår således af disse oplysninger, at det ikke direkte var arbejds - skadens følger, der var årsag til dit ophør i fleksjob og overgang til senior - pension. Det er dog ikke - som anført af Topdanmark i deres klage - muligt, at give afslag på yderligere erstatning for tab af erhvervsevne, ud over de 35 procent, du fik i perioden i fleksjob. Det skyldes, at du ikke længere er i fleksjob. Erhvervsevnetabet kan af den grund ikke længere fastsættes/beregnes efter § 17 a, men skal vurderes skønsmæssigt efter reglerne i § 17, stk. 1 og 2. Det er af den grund ikke muligt at anvende Ankestyrelsens princip meddelelse 5-19 i den foreliggende situation.”

If Skadeforsikring gør gældende, at Ankestyrelsen med denne begrundelse i sin afgørelse, med bindende virkning har tilkendegivet, at tilskadekomnes overgang fra fleksjob til seniorpension ikke skyldtes arbejdsskaden. Landsretten bør således lægge til grund, at overgangen fra fleksjob til seniorpension med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden.

Som konsekvens af, at tilskadekomne ville eller burde kunne være fortsat i sit fleksjob, hvis der ikke var tilkommet konkurrerende helbredsmæssige gener, gøres det gældende, at tilskadekomnes erhvervsevnetab skal fastsættes svarende til, at hun var forblevet ansat i sit fleksjob.

Erhvervsevnetabet skal derfor ikke fastsættes til 75 % efter en skønsmæssig vurdering i henhold til § 17, hvor der ikke tages højde for, at muligheden for fleksjob forelå, før de konkurrerende helbredsmæssige forhold indtrådte. Derimod skal erhvervsevnetabet fastsættes til 35 %, svarende til den procentsats, som både AES og Ankestyrelsen beregnede i henhold til § 17a, mens tilskadekomne var i fleksjob.

Det følger af ASL § 12, stk. 2, at der ikke ydes erstatning for tab, der med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden.

Det er ved Østre Landsrets dom af 6. november 2017 (FED 2017.29Ø) slået fast, at der skal foretages en kausalitetsvurdering efter ASL § 12, stk. 2, også når erhvervsevnetabet fastsættes i medfør af § 17a.

Ved denne landsretsdom overgik tilskadekomne fra fleksjob til ledighedsydelse, og landsretten fastslog, at der ved erhvervsevnetabsvurderingen skulle tages højde for, hvorvidt denne overgang var en følge af arbejdsskaden eller ej.

Det gøres gældende, at det samme må være tilfældet når tilskadekomne, som i aktuelle sag overgår fra fleksjob til seniorpension.

Det forhold, at tilskadekomne efter overgang til seniorpension ikke længere er i en erhvervsmæssig situation, der er omfattet af ordlyden i § 17a, kan

ikke føre til et andet resultat, når tilskadekomne ville være forblevet i fleksjob, hvis de konkurrerende helbredsmæssige forhold ikke var opstået.

Hvis Landsretten ikke finder det bevist med tilstrækkelig sandsynlighed, at tilskadekomne kunne have fortsat i fleksjobbet med arbejdsskadens følger, hvis ikke de konkurrerende helbredsmæssige forhold var indtrådt, gøres det subsidiært gældende, at sagen skal hjemvises til Ankestyrelsen til fornyet vurdering.

Det gøres i tillæg hertil gældende, at dette i så fald skal ske med præmisser der tilkendegiver, om der skal foretages en kausalitetsvurdering i relation til overgangen mellem fleksjob og seniorpension, herunder om vurderingen af erhvervsevnetabet skal foretages efter ASL § 17 eller ASL § 17a.”

Ankestyrelsen har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokument af 1. april 2026, hvoraf følgende fremgår bl.a. (henvisninger til bilagsnumre er udeladt):

”2. TVISTEN

Sagen angår en prøvelse af Ankestyrelsens afgørelse af 13. marts 2023, hvorved Ankestyrelsen med virkning fra den 1. maj 2021 fastsatte Person 1's endelige tab af erhvervsevne til 75 procent, jf. arbejds-skadesikringslovens § 17.

Det er under sagen omtvistet, om Person 1's erhvervsevnetab skal fastsættes efter arbejdsskadesikringslovens § 17 (Ankestyrelsens standpunkt) eller § 17 a (If Skadeforsikrings standpunkt) Hertil er det omtvistet, om der er grundlag for at gøre fradrag i Person 1's samlede erhvervsevnetab i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2. Det er Ankestyrelsens standpunkt, at der ikke er grundlag for fradrag.

...

4. ANBRINGENDER

Det gøres overordnet gældende, at arbejdsskadesikringslovens § 17 a ikke er anvendelig efter Person 1's overgang til seniorpension, idet hun ikke længere er i fleksjob. Person 1's erhvervsevnetab skal dermed alene fastsættes efter arbejdsskadesikringslovens § 17 – og uafhængigt af, hvad det ville være fastsat til efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a.

Det gøres herudover gældende, at If Skadeforsikring ikke har godtgjort, at der er grundlag for at gøre fradrag i det samlede erhvervsevnetab, jf. arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2. Det er If Skadeforsikring, der bærer beviset for, at der er grundlag for at gøre fradrag, og dette bevis er ikke ført.

I den sammenhæng skal det fremhæves, at det ikke bestrides, at arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, kan have relevans både i situationer, hvor erhvervsevnetabet fastsættes efter arbejdsskadesikringslovens § 17 og efter § 17 a.

Det bestrides dog, at bestemmelsen finder anvendelse på den måde, som If Skadesforsikring argumenterer for. Der er således hverken i bestemmelsens ordlyd, lovbemærkninger eller retspraksis støtte for, at arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, kan medføre, at skadelidtes erhvervsevnetab fortsat skal fastsættes efter den særlige beregningsregel i arbejdsskadesikringslovens § 17 a, uagtet skadelidte ikke længere er omfattet af bestemmelsen, ligesom der ikke er støtte for, at det ved vurderingen af erhvervsevnetabet efter arbejdsskadesikringslovens § 17 skal indgå, hvad det tidligere erhvervsevnetab beregnet efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a udgjorde.

4.1 Erhvervsevnetabet skal fastsættes efter arbejdsskadesikringslovens § 17 og ikke § 17 a

Det kan ubestridt lægges til grund, at Person 1 pr. 1. maj 2021 overgik til seniorpension, og at hun dermed pr. denne dato ikke længere hverken var visiteret til eller var i fleksjob. Den relevante bestemmelse at vurdere hendes erhvervsevnetab efter pr. 1. maj 2021 er dermed arbejdsskadesikringslovens § 17.

En forudsætning for, at undtagelsesbestemmelsen i arbejdsskadesikringslovens § 17 a kommer i anvendelse, er, at sikrede – i den periode, som afgørelsen vedrører – er visiteret til eller er i fleksjob. Kun i det tilfælde kan bestemmelsen anvendes.

Ankestyrelsen har dermed korrekt fastsat Person 1's endelige erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaden i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 17 uden inddragelse af, hvad erhvervsevnetabet i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 17 a tidligere var fastsat til.

4.2 Der er ikke grundlag for fradrag i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2

Person 1's midlertidige erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaden blev før visitationen til fleksjob skønsmæssigt fastsat til 75 procent, jf. arbejdsskadesikringslovens § 17, jf. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 22. august 2018, senere erstattet af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 20. juni 2022.

Tabet af erhvervsevne blev fastsat blandt andet under hensyntagen til, at Person 1 som følge af arbejdsskaden alene kunne arbejde ca. 10 timer pr. uge, at hun havde været igennem et længere afklaringsforløb, hvoraf den seneste praktik havde været retvisende for hendes erhvervsevne, at hendes tilstand kunne betragtes som værende stationær, og at hun havde et ikke ubetydeligt tab af erhvervsevnen, jf. ortopædiske speciallægeerklæringer af 15. maj 2017 og 15. februar 2018.

I tilslutning hertil fremgår det af LÆ265 af 27. februar 2018, at Person 1's genoptræning efter ankeloperationerne ikke havde haft den ønskede virkning, at hun fortsat oplevede smerter fra sin ankel, at hun ikke kunne stå op i længere tid ad gangen, samt at hun havde svært ved at gå på trapper, og det gjorde ondt, hvis hun kørte bil for længe.

På den baggrund blev det vurderet, at Person 1 allerede pr. den 15. februar 2018 havde påvist et tab af erhvervsevne svarende til 75 procent.

Person 1's arbejdsskade havde således allerede på dette tidspunkt manifesteret sig i et erhvervsevnetab på 75 procent.

Det fremgår af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 20. juni 2022, som tiltrådt af Ankestyrelsen ved afgørelsen af 13. marts 2023, at Person 1's endelige erhvervsevnetab ligeledes er fastsat under hensyntagen til, at Person 1 havde en nedsat arbejdssevne på omkring 10 timer om ugen, samt at hun – hvis muligheden for seniorpension ikke forelå – kunne arbejde omkring 8-10 timer om ugen. Skånebehovene, vægtet ved tilkendelsen af seniortidspension, nærmere bestemt nedsat tid, varierende stillinger, pauser efter behov samt mulighed for at arbejde i nedsat tempo, var endvidere præcis de samme som ved fleksjobtilkendelsen.

Person 1's erhvervsevnetab (midlertidige og endelige) er således det samme før og efter, at Person 1 var omfattet af reglerne om fleksjob, og grundlaget for vurderingen er baseret på de samme erhvervsmæssige betingelser.

Person 1 opfyldte endvidere allerede før visitationen til fleksjob betingelsen for seniorpension om nedsat erhvervsevne. Hun var således – alene på baggrund af arbejdsskadens følger – berettiget til at overgå til seniorpension.

Det bestrides under henvisning hertil, at det ikke var følgerne efter arbejdsskaden, der var årsagen til, at Person 1 kunne overgå til seniorpension.

Det ligger derimod efter sagens oplysninger fast, at Person 1 alene med arbejdsskadens følger havde adgang til at overgå til seniorpension, når hun i øvrigt opfyldte alderskravet.

Som det er anført i arbejdsskademyndighedernes afgørelser, havde Person 1's øvrige helbredsmæssige forhold (udover arbejdsskadens følger) alle en god prognose, jf. også LÆ125 af 10. november 2020. Person 1 blev opereret for en godartet tumor den 13. november 2020, og længden af sygemeldingen blev vurderet til 6-12 måneder, jf. LÆ285 af 23. december 2020. Da kommunen tilkendte Person 1 seniorpension, indgik det i grundlaget for afgørelsen, at hendes sygemelding som følge af tumoren ville vare mellem 6-12 måneder. Den 20. maj 2021 blev det konstateret, at Person 1 ikke havde resttumor eller recidivtumor.

Der er på den baggrund ved den skønsmæssige fastsættelse af Person 1's erhvervsevnetab på 75 procent ikke taget højde for den helbredsmæssige forværring, der indtrådte umiddelbart før overgangen til seniorpension. Erhvervsevnetabet er derimod fastsat ud fra en vurdering af, hvad Person 1 kunne, eller burde kunne tjene inden forværringen og dermed alene på baggrund af arbejdsskadens følger.

Ankestyrelsen har blandt andet på baggrund heraf korrekt vurderet, at der ikke er grundlag for at gøre fradrag i det fastsatte erhvervsevnetab på 75 procent i medfør af lovens § 12, stk. 2.

Det er If Skadesforsikring, der har bevisbyrden for, at det fastsatte erhvervsevnetab på 75 procent med overvejende sandsynlighed er en følge af andre forhold end arbejdsskaden. Denne bevisbyrde er ikke løftet.

Den nedgang, der skete i erhvervsevnetabsprocenten ved overgangen til fleksjob, var ikke udtryk for en bedring af Person 1's erhvervsevne, men alene udtryk for ”en »kunstig« fastsættelse af erhvervsevnetabsprocenten, der er tabsuafhængig”, jf. Kielbergs kommentar i U.2011B.173. Var vi situationen til fleksjob ikke sket, ville Person 1's erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaden være fastsat til 75 procent.

Det er ikke godtgjort, at overgangen fra fleksjob til seniorpension med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden, og Ankestyrelsen har ikke – som anført af If Skadesforsikring – med bindende virkning tilkendegivet, at Person 1's overgang til seniorpension ikke skyldtes arbejdsskaden. Som anført ovenfor må det derimod lægges til grund, at det netop var følgerne efter arbejdsskaden, der var adgangsgivende for tilkendelsen af seniorpension.

If Skadeforsikring har ikke ud fra de foreliggende beviser bevist, at Person 1 ville eller burde kunne være fortsat i sit fleksjob, hvis ikke der var tilkommet konkurrerende helbredsmæssige gener. Selv hvis det antages, at ændringen af Person 1's erhvervsmæssige situation delvist eller helt skyldes forhold, der ikke kan henføres til arbejdsskaden, medfører det ikke, at Person 1 alene vil være berettiget til det erhvervsevnetab, der kunne opgøres efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a inden denne ændring.

Det følger derimod af U.2005.2451H og U.2012.2755V, at skadelidte i den situation har ret til genoptagelse og revurderingen af erhvervsevnetabet, og af U.2005.2451H kan det yderligere udledes, at erhvervsevnetabsprocenten som følge af arbejdsskaden kan ændres, selvom ændringen, der medfører et større samlet tab, er udløst af noget andet end arbejdsskaden, og at det afgørende er, om arbejdsskaden giver et årsagsbidrag.

If Skadesforsikring kan ikke – som påstået – drage fordel af, at Person 1 tidligere har været omfattet af den særlige bestemmelse i arbejdsskadesikringslovens § 17 a. Person 1 modtager ikke længere de sociale ydelser, der helt undtagelsesvist kan indgå ved fastsættelsen af skadelidtes erhvervsevnetab i fleksjobsituationen, og grundlaget for at fastsætte hendes erhvervsevnetab til kun 35 procent er således ikke længere til stede.

Det er dermed heller ikke under henvisning hertil godtgjort, at der er grundlag for at gøre fradrag i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, således at tabet kun skal opgøres til 35 procent.

4.3 Ad den subsidiære påstand om hjemvisning

Såfremt landsretten måtte komme frem til, at Ankestyrelsen burde have gjort fradrag i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, i den fore liggende sag, gøres det gældende, at også det samlede erhvervsevnetab må revurderes, således at der tages højde for den betydning, som den helbreds mæssige forværring af Person 1's tilstand måtte have for det samlede erhvervsevnetab.

Sagen bør i det tilfælde hjemvises til Ankestyrelsen med henblik på en ny vurdering af det samlede erhvervsevnetab, og hvilket fradrag, der eventuelt skal ske i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2.”

Landsrettens begrundelse og resultat

Sagens hovedspørgsmål er, om Person 1's erstatning for er hvervsevnetab pr. 1. maj 2021 som følge af den arbejdsskade, hun pådrog sig den 20. november 2015, skal fastsættes efter arbejdsskadesikringslovens § 17 eller § 17 a.

Randers Kommune traf den 18. maj 2018 afgørelse om, at Person 1 fra denne dato var berettiget til fleksjob, hvorfor vurderingen af hendes erhvervsevnetab efter arbejdsskaden fra dette tidspunkt skulle ske efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a.

Af forarbejderne til arbejdsskadesikringslovens § 17 a fremgår blandt andet, at bestemmelsen er en særlig regel om fastsættelse af erstatning for tab af erhvervsevne til personer, der efter en arbejdsskade er visiteret til fleksjob eller er i fleksjob. Det fremgår videre, at erstatningen i disse sager skal fastsættes på grundlag af forskellen mellem lønnen før arbejdsskaden og lønnen i fleksjobbet, og at bestemmelsen således er en særlig beregningsregel for fastsættelse af erstatning for tab af erhvervsevne til personer, der efter en arbejdsskade er visiteret til fleksjob eller er i fleksjob.

Arbejdsskadesikringslovens § 17 a er således en lovbestemt fravigelse af hovedreglen i arbejdsskadesikringslovens § 17, hvorefter erstatning for erhvervsevnetab skal udregnes på baggrund af en prognose for, hvad skadelidte ville have tjent, hvis skaden ikke var sket, sat i forhold til prognosen for, hvad skadelidte må antages at ville kunne tjene med skaden, jf. U 2019.795 H og U 2010.467 H.

Da Person 1 i henhold til Randers Kommunes afgørelse af 19. januar 2021 overgik til seniorpension pr. 1. maj 2021, var hun ikke længere hverken visiteret til fleksjob eller i fleksjob, jf. arbejdsskadesikringslovens § 17 a, stk. 1.

På den anførte baggrund og efter bestemmelsens klare ordlyd finder landsretten, at vurderingen af Person 1's erhvervsevnetab pr. 1. maj 2021 ikke længere skulle ske efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a. Landsret

ten tiltræder derfor, at Ankestyrelsen ved afgørelsen af 13. marts 2023 traf afgørelse om hendes erhvervsevnetabserstatning efter arbejdsskadesikringslovens § 17.

Landsretten bemærker, at der efter bestemmelsens ordlyd og forarbejder ikke er grundlag for at tillægge årsagen til, at Person 1 overgik til seniorpension betydning ved vurderingen af, om hendes erhvervsevnetab skal vurderes efter arbejdsskadesikringslovens § 17 eller § 17 a. Derimod måtte eventuelle kausalitetsspørgsmål, herunder ved anvendelse af arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, tages i betragtning, da der pr. 1. maj 2021 skulle træffes en afgørelse efter arbejdsskadesikringslovens § 17.

Henset til oplysningerne om Person 1's helbreds- og erhvervs mæssige forhold forud for, at hun blev diagnosticeret med en godartet hjernetumor, herunder at hun i både de lægelige og sociale akter blev beskrevet med en permanent nedsat erhvervsevne og igennem en årrække alene var i stand til at arbejde ca. 10 timer om ugen, er der ikke grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens vurdering af, at Person 1 også uden følgerne af hjerne tumoren opfyldte betingelserne for seniorpension pr. 1. maj 2021.

På samme grundlag, og henset til de lægelige beskrivelser af prognosen efter operationen for hjernetumoren, og hvorledes Person 1 blev beskrevet efter genoptræningen, finder landsretten endvidere, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens vurdering – der i vidt omfang var en tiltræden af vurderingen i afgørelsen af 30. september 2021, som genoptaget ved afgørelsen af 20. juni 2022, fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring – af, at overvejende sandsynlighed ikke talte imod, at det i afgørelsen af 13. marts 2023 konstaterede erhvervsevnetab på 75 % skyldtes arbejdsskaden, jf. arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2.

Herefter, og da der i øvrigt ikke er grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse af 13. marts 2023, der således blev truffet under inddragelse af arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, tager landsretten Ankestyrelsens principale påstand om frifindelse til følge.

Efter sagens udfald skal If Skadeforsikring, filial af If Skadeförsäkring AB (Publ), i sagsomkostninger for landsretten betale 50.000 kr. til Ankestyrelsen til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til sagens omfang og forløb, hovedforhandlingens varighed og sagens betydning.

THI KENDES FOR RET:

Ankestyrelsen frifindes.

I sagsomkostninger for landsretten skal If Skadeforsikring, filial af If Skadeförsäkring AB (Publ), inden 14 dage betale 50.000 kr. til Ankestyrelsen. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Publiceret til portalen d. 08-06-2026 kl. 10:19

Modtagere: Advokat (H) Sanne H. Christensen, (L) Signe Paulin, Sagsøger If
Skadeforsikring, filial af If Skadeförsäkring AB (Publ), Sagsøgte Ankestyrelsen